

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ЧОРТКІВСЬКИЙ НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ
ПІДПРИЄМНИЦТВА І БІЗНЕСУ

ЗАТВЕРДЖУЮ
Директор ЧННІБ ЗУНУ
Надія КУЛЬЧИЦЬКА

2025 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ
Проректор з науково-педагогічної роботи
Віктор ОСТРОВЕРХОВ

2025 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА

з дисципліни «Фінансовий ринок»
ступінь вищої освіти – бакалавр
галузь знань – 07 Управління та адміністрування
спеціальність – 072 Фінанси, банківська справа та страхування
освітньо-професійна програма – «Фінанси, банківська справа та страхування»

кафедра фундаментальних та спеціальних дисциплін

Форма навчання	Курс	Семестр	Лекції (год.)	Практ. (год.)	ІРС (год.)	Тренінг (год.)	Самост. робота студ. (год.)	Разом (год.)	Екзамен (сем.)
Денна	4	7	30	30	4	8	78	150	7
Заочна	4	7	8	4	-	-	138	150	8

29.08.2025

Чортків – ЗУНУ
2025

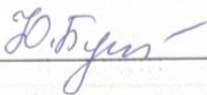
Робоча програма складена на основі освітньо-професійної програми підготовки бакалавра галузі знань 07 «Управління та адміністрування» спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування», затвердженої Вченою радою ЗУНУ (протокол № 9 від 15.06.2022 р.).

Робочу програму склала к.е.н., доцент Мар'яна ПОЛЯК-СВЕРГУН

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри фундаментальних та спеціальних дисциплін (протокол № 1 від 26.08.2025 р.)

Завідувач кафедри Людмила ДЕРМАНСЬКА

Гарант ОПП

Юлія БУГЕЛЬ

**СТРУКТУРА РОБОЧОЇ ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
"ФІНАНСОВИЙ РИНОК"**

1. Опис дисципліни «Фінансовий ринок»

Дисципліна – «Фінансовий ринок»	Галузь знань, спеціальність, освітньо- професійна програма, ступінь вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів ECTS - 5	Галузь знань - 07 «Управління адміністрування» та	Нормативна дисципліна з циклу професійної підготовки
Кількість залікових модулів - 5	Спеціальність – 072 «Фінанси, банківська справа страхування»	Рік підготовки: Денна – 4 Заочна- 4 Семестр: Денна – 7 Заочна- 7,8
Кількість змістових модулів - 2	Освітня програма - «Фінанси, банківська справа страхування»	Лекції: Денна форма – 30 год. Заочна форма- 8 год. Практичні заняття: Денна форма – 30 год. Заочна форма – 4 год
Загальна кількість годин – 150	Ступінь вищої освіти - бакалавр	Самостійна робота: Денна форма – 78 год. Заочна форма- 138 год Тренінг – 8год. Індивідуальна робота : Денна – 4 год.
Тижневих годин – год.10, з них аудиторних – 4год.		Вид підсумкового контролю - екзамен

2. Мета й завдання дисципліни «Фінансовий ринок»

2.1. Мета вивчення дисципліни.

Мета викладання дисципліни навчальної дисципліни «Фінансовий ринок» є оволодіння здобувачами вищої освіти ступеня «бакалавр» системи компетенцій щодо теоретичних та практичних аспектів управління фінансами за допомогою фінансових посередників та аналізу фінансових послуг, формування комплексного розуміння системи взаємозв'язків на фінансовому ринку та відповідної державної політики у цій сфері.

2.2 Завдання вивчення дисципліни

Основні завдання вивчення дисципліни «Фінансовий ринок» полягають у:

- визначенні ролі та місця фінансового ринку в економіці;
- дослідженні особливостей функціонування та розвитку кожного з сегментів фінансового ринку;
- обґрунтуванні необхідності функціонування фінансових інструментів на фінансовому ринку;
- дослідженні інфраструктури фінансового ринку, зокрема діяльності професійних учасників, фондових бірж, фінансових посередників;
- розкритті особливостей обігу боргових, пайових та похідних цінних паперів;
- обґрунтуванні необхідності державного регулювання фінансового ринку;
- ознайомленні з основами фундаментального та технічного аналізу кон'юнктури фінансового ринку.

2.3. Найменування та опис компетентностей, формування яких забезпечує вивчення дисципліни

СК03. Здатність до діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у тому числі бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування).

СК05. Здатність застосовувати знання законодавства у сфері монетарного, фіскального регулювання та регулювання фінансового ринку.

СК11. Здатність підтримувати належний рівень знань та постійно підвищувати свою професійну підготовку.

2.4. Передумови для вивчення дисципліни.

Вивчення дисципліни «Фінансовий ринок» базується на знаннях, отриманих з таких дисциплін, як «Страхування», «Банківська справа»

2.5. Результати навчання

ПР04. Знати механізм функціонування державних фінансів, у т. ч. бюджетної та податкової систем, фінансів суб'єктів господарювання, фінансів домогосподарств, фінансових ринків, банківської системи та страхування.

ПР05. Володіти методичним інструментарієм діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у т. ч. бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування).

ПР07. Розуміти принципи, методи та інструменти державного та ринкового регулювання діяльності в сфері фінансів, банківської справи та страхування.

ПР19. Виявляти навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань.

ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 1. ТЕОРЕТИКО-ОРГАНІЗАЦІЙНІ ОСНОВИ ФУНКЦІОНУВАННЯ ФІНАНСОВОГО РИНКУ

Тема 1. Фінансовий ринок: сутність, функції та роль в економіці

Фінансовий ринок як простір, на якому формуються відносини купівлі-продажу фінансових ресурсів. Місце фінансового ринку у фінансовій системі. Поняття фінансового ринку та його структура. Суб'єкти фінансового ринку: держава, емітенти, позичальники, заощаджувані, фінансові посередники. Характеристика об'єктів фінансового ринку. Функції

фінансового ринку. Особливості перетворення грошових коштів (заощаджень) на грошовий капітал (інвестиції). Рух фінансових потоків. Роль фінансового ринку в економіці.

Література: 2, 3, 8, 10, 12, 15

Тема 2. Регулювання фінансового ринку

Розвиток законодавчого регулювання фінансового ринку в країнах з розвинутою ринковою економікою. Міжнародні стандарти регулювання фінансового ринку. Міжнародне співробітництво з регулювання фінансових ринків. Регулювання фондового ринку в Європейському Союзі. Міжнародні норми банківського регулювання та нагляду. Директиви Ради ЄС з регулювання банківської діяльності та нагляду. Основи правового регулювання фінансового ринку в Україні. Правові норми регулювання фінансового ринку і розвитку його інфраструктури. Правове регулювання фондового ринку в Україні. Правові основи розвитку грошового ринку і ринку банківських позичок в Україні. Правова база оподаткування операцій на фінансовому ринку.

Література: 2, 4, 6, 11, 13, 15, 18

Тема 3. Фінансові посередники

Місце фінансових посередників на фінансовому ринку. Переваги фінансового посередництва. Види та функції фінансових посередників на фінансовому ринку. Цілісний механізм фінансового посередництва в ринковій економіці. Зарубіжний досвід фінансового посередництва. Конкуренція у сфері фінансового посередництва. Інституційно-правові основи діяльності фінансових посередників. Діяльність банків як посередників на фінансовому ринку. Розвиток небанківських фінансових посередників в Україні.

Література: 2, 4, 6, 8, 10, 12, 14.

Тема 4. Процентні ставки та їх структура

Задачі і принципи ціноутворення на фінансові інструменти. Види і функції цін. Методи ціноутворення. Специфіка ціноутворення на первинному і вторинному ринках. Особливості ціноутворення на різні види фінансових інструментів. Ціна кредиту – процент. Структура процентних ставок фінансового ринку. Дохід і ризик цінного паперу. Теорії структури процентних ставок (неупередженого очікування, переваги ліквідності, сегментації ринку).

Література: 4, 6, 8, 10, 12, 14.

Тема 5. Ринок облігацій як складова ринку капіталів

Сутність та функції ринку облігацій. Характеристика видів і типів облігацій та їх роль в економіці. Ринок державних облігацій. Казначейські ноти та бони. Муніципальні облігації та їх особливості. Облігації корпорацій. Емісія, реєстрація та розміщення облігацій. Види доходності облігацій. Показники чутливості ціни облігації щодо зміни ринкового доходу (рівняння Макоулі). Рейтинг облігацій.

Література: 1, 2, 5, 10, 11, 13

ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 2. СТРУКТУРА РИНКУ ЦІННИХ ПАПЕРІВ. АНАЛІЗ ГРОШОВОГО ТА КРЕДИТНОГО РИНКІВ

Тема 6. Ринок похідних фінансових інструментів

Причини появи та розвитку ринку похідних цінних паперів. Хеджування. Види фінансових похідних цінних паперів та їх особливості. Сутність та особливості застосування форвардних та ф'ючерсних контрактів. Ф'ючерсні біржі. Сутність, види та особливості застосування опціонів. Модель Блека-Скоулса для опціону на продаж. Опціони на акції, облігації, індекси, ф'ючерсні контракти, валюту. Сутність та види свопів і варантів. Створення ринку “синтетичних” цінних паперів. Комбінація опціонів. Конвертована облігація. Стренгл. Стреп. Стріп. Спред. Глобальні інвестиційні сертифікати та американські депозитарні розписки, цінні папери українських емітентів на світових фондових ринках.

Література: 5, 6, 7, 10, 11, 13.

Тема 7. Грошовий ринок і ринок банківських позик

Структура та сутність грошового ринку і ринку банківських позичок, як складових фінансового ринку, їх взаємозв'язок і взаємообумовленість. Об'єкти та суб'єкти грошового ринку і ринку банківських позичок. Функції та інструменти грошового ринку.

Характеристика облікового ринку та його особливості. Характеристика міжбанківського ринку. Операції на міжбанківському ринку. Операції центральних банків на відкритому ринку. Роль казначейських векселів та інших видів короткострокових урядових цінних паперів. Взаємодія і взаємозв'язок кредитно-грошової та фінансової політики, значення її для грошового ринку. Види операцій на відкритому ринку.

Література: 1, 3, 4, 8, 11, 16

Тема 8. Ринок пайових цінних паперів

Ринок акцій – сутність та його роль у функціонуванні фінансового ринку. Акція як частка у статутному фонді акціонерного товариства. Класифікація акцій. Емісія, реєстрація, та розміщення акцій. Способи розміщення. Виплата дивідендів. Поточна доходність акції. Курс (ціна) акції. Ціна акції з рівномірним ростом дивіденду (модель Гордона). Ціна акції з нерівномірним ростом дивіденду. Оцінка дивідендного доходу.

Література: 2, 4, 6, 8, 10, 12, 14.

Тема 9. Валютний ринок

Поняття та структура валютного ринку. Валютні операції. Валютне регулювання та курсова політика центрального банку. Особливості функціонування валютного ринку в Україні. Взаємозв'язок грошово-кредитного, валютного і фондового секторів фінансового ринку. Організація операцій на міжбанківському валютному ринку України. Дилінгові послуги (FOREX–операції) на фінансовому ринку. Укладання конверсійних операцій на ринку FOREX.

Література: 5, 8, 10, 14, 16

Тема 10. Фондова біржа та біржові операції

Сутність та призначення фондової біржі. Історія створення бірж в західних країнах і в Україні. Сучасний стан розвитку фондових бірж в Україні. Основи організації та роботи біржі. Фінансові посередники, що працюють на біржі (брокери, дилери, аналітики, консультанти). Види біржових наказів та угод. Порядок встановлення цін на біржі. Особливості роботи та призначення клірингових та депозитарних установ. Сутність біржових індексів і методи їх визначення. Види індексів та їх місце на фінансовому ринку. Характеристика основних світових фондових індексів. Особливості і роль українських фондових індексів.

Література: 7, 11, 12, 14

Тема 11. Фундаментальний і технічний аналіз

Фундаментальний аналіз ринку цінних паперів, його методи, та значення для вивчення ринку і прийняття стратегічних рішень. Індикатори для фундаментального аналізу. Технічний аналіз ринку цінних паперів. Методи технічного аналізу. Побудова лінійних та стовпчикових графіків. Японські свічки як різновид стовпчикових графіків. Математичні засоби технічного аналізу (індикатори). Числа Фібоначчі і теорія хвиль Елліота. Значення технічного аналізу для прийняття рішень з купівлі-продажу цінних паперів.

Література: 5, 6, 7, 10, 11, 13.

4. Структура залікового кредиту дисципліни «Фінансовий ринок»

Денна форма навчання

	Кількість годин					
	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота	Індивід. робота	Трені-нг	Контр. заходи
Змістовий модуль 1.Теоретико-організаційні основи функціонування фінансового ринку						
Тема 1. Фінансовий ринок: сутність, функції та роль в економіці	2	2	7	2	4	Усне опитування, тестові завдання
Тема 2.Регулювання фінансового ринку	2	2	7			
Тема 3. Фінансові посередники	2	2	7			
Тема 4. Процентні ставки та їх структура	4	4	7			
Тема 5. Ринок облігацій як складова ринку капіталів	4	4	8			Заліковий модуль по темах 1-5
Змістовий модуль 2. Структура ринку цінних паперів. Аналіз грошового та кредитного ринків						
Тема 6. Ринок похідних фінансових інструментів	4	4	7	2	4	Усне опитування, тестові завдання,
Тема 7. Грошовий ринок і ринок банківських позик	2	2	7			
Тема 8. Ринок пайових цінних паперів	2	2	7			
Тема 9. Валютний ринок	2	2	7			
Тема 10. Фондова біржа та біржові операції	4	4	7			
Тема 11. Фундаментальний і технічний аналіз	2	2	7			Заліковий модуль по темах 6-11
ВСЬОГО:	30	30	78	4	8	Екзамен

Структура залікового кредиту дисципліни «Фінансовий ринок»
Заочна форма навчання

	Кількість годин				
	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота	Індивідуальна	Контр. заходи
Змістовий модуль 1. Теоретико-організаційні основи функціонування фінансового ринку					
Тема 1. Фінансовий ринок: сутність, функції та роль в економіці	2	1	13		Тестові завдання. Усне опитування
Тема 2. Регулювання фінансового ринку			12		
Тема 3. Фінансові посередники	2	1	12		Тестові завдання. Усне опитування
Тема 4. Процентні ставки та їх структура			13		
Тема 5. Ринок облігацій як складова ринку капіталів			13		
Змістовий модуль 2. Структура ринку цінних паперів. Аналіз грошового та кредитного ринків					
Тема 6. Ринок похідних фінансових інструментів	2	1	12		Тестові завдання. Усне опитування
Тема 7. Грошовий ринок і ринок банківських позик			13		
Тема 8. Ринок пайових цінних паперів			12		
Тема 9. Валютний ринок	2	1	13		Тестові завдання. Усне опитування
Тема 10. Фондова біржа та біржові операції			13		
Тема 11. Фундаментальний і технічний аналіз			12		
ВСЬОГО:	8	4	138		Екзамен

5. Тематика практичних занять.

Практичне заняття 1

Тема. Тема 1. Фінансовий ринок: сутність, функції та роль в економіці

Мета: З'ясувати сутність фінансового ринку

Питання для обговорення:

1. Сутність фінансового ринку та його роль у ринковій економіці
2. Функції фінансового ринку
3. Класифікація та структура фінансових ринків
4. Інфраструктура фінансово

Література: 3, 4, 8, 11, 12, 13, 17

Практичне заняття 2

Тема 2. Регулювання фінансового ринку

Мета: З'ясувати механізми державного та ринкового регулювання фінансового ринку, роль центральних органів влади та міжнародних інституцій у підтриманні стабільності.

Питання для обговорення:

1. Міжнародне регулювання фінансового ринку
2. Правові основи функціонування фінансового ринку в Україні
3. Саморегулювання фінансового ринку

Література: 3, 4, 8, 11, 15, 17, 20

Практичне заняття 3

Тема 3. Фінансові посередники

Мета: З'ясувати види фінансових посередників, їх функції та значення у перерозподілі фінансових ресурсів між економічними суб'єктами.

Питання для обговорення:

1. Сутність та призначення фінансових посередників
2. Типи фінансових посередників та їх характеристика
3. Банківські установи
4. Небанківські фінансово-кредитні установи

Література: 3, 4, 8, 11, 10, 14

Практичне заняття 4-5

Тема 4. Процентні ставки та їх структура

Мета: Ознайомитися з факторами, що впливають на рівень процентних ставок, вивчити їх види та структуру.

Питання для обговорення:

1. Ціна капіталу. Види та структура відсоткових ставок
2. Теорії часової структури відсоткових ставок
3. Розвиток теорій ризику
4. Модель оцінки капітальних активів (МОКА)
5. Модель арбітражного ціноутворення
6. Теорія ефективності фінансового ринку

Література: 3, 4, 8, 11, 12

Практичне заняття 6-7

Тема 5. Ринок облігацій як складова ринку капіталів

Мета: Ознайомити студентів з особливостями функціонування ринку облігацій, видами облігацій та механізмами їх обігу.

Питання для обговорення:

1. Сутність та функції ринку облігацій. Види і типи облігацій та їх роль в економіці.
2. Ринок державних облігацій: казначейські облігації, ноти та бони.
3. Муніципальні та корпоративні облігації: особливості випуску та обігу.
4. Емісія, реєстрація та розміщення облігацій. Види доходності облігацій.
5. Чутливість ціни облігації до зміни ринкового доходу (рівняння Макколея) та рейтинги облігацій.

Література: 1, 3, 4, 8, 11, 17

Практичне заняття 8-9

Тема 6. Ринок похідних фінансових інструментів

Мета: З'ясувати сутність, види, функції деривативів та роль ринку похідних фінансових інструментів у страхуванні фінансових ризиків.

Питання для обговорення:

1. Причини появи та розвиток ринку похідних цінних паперів. Хеджування як основна функція деривативів.
2. Види фінансових похідних цінних паперів та їх особливості. Форвардні та ф'ючерсні контракти. Ф'ючерсні біржі.
3. Опціони: сутність, види, сфери застосування. Модель Блека–Скоулса для опціону на продаж.
4. Опціони на акції, облігації, індекси, ф'ючерсні контракти та валюту.
5. Свопи та варанти: сутність, види та застосування. “Синтетичні” цінні папери.
6. Комбінації опціонів (стренгл, стреп, стріп, спред, конвертована облігація). Глобальні інвестиційні сертифікати, американські депозитарні розписки та участь українських емітентів на світових фондових ринках.

Література: 3, 4, 5, 8, 11, 13, 17, 18

Практичне заняття 10

Тема 7. Грошовий ринок і ринок банківських позик

Мета: З'ясувати структуру та інструменти грошового ринку, механізми кредитування та роль банківських позик у забезпеченні ліквідності економіки.

Питання для обговорення:

1. Сутність та особливості функціонування грошового ринку та ринку банківських позик
2. Характеристика інструментів облікового ринку
3. Особливості функціонування міжбанківського ринку

Література: 3, 5, 7, 9, 10, 11, 12, 17, 18

Практичне заняття 11

Тема 8. Ринок пайових цінних паперів

Мета: Закріпити знання про пайові цінні папери.

Питання для обговорення:

1. Ринок акцій: сутність та його роль у функціонуванні фінансового ринку. Акція як частка у статутному фонді акціонерного товариства. Класифікація акцій.
2. Емісія, реєстрація та розміщення акцій. Способи розміщення.
3. Виплата дивідендів і доходність акцій: поточна доходність, оцінка дивідендного доходу.
4. Курс (ціна) акції: чинники формування, модель Гордона для акцій з рівномірним ростом дивіденду, оцінка акцій з нерівномірним ростом дивідендів.

Література: 2, 4, 6, 10, 11, 12, 17, 18

Практичне заняття 12

Тема: Валютний ринок

Мета: З'ясувати сутність валютного ринку, його основні інструменти та учасників, а також дослідити механізми формування валютного курсу.

Питання для обговорення:

1. Поняття валюти, валютний курс і конвертованість валют
2. Валютний ринок: сутність та основи функціонування
3. Валютні системи, їх призначення
4. Валютне регулювання та курсова політика центрального банку

Література: 5, 8, 10, 11, 13, 17, 18

Практичне заняття 13-14

Тема 10. Фондова біржа та біржові операції

Мета: Ознайомити студентів із принципами функціонування фондових бірж, видами біржових операцій та роллю бірж у формуванні інвестиційного клімату.

Питання для обговорення:

1. Сутність та призначення фондової біржі. Історія створення бірж у західних країнах і в Україні. Сучасний стан розвитку фондових бірж в Україні.
2. Основи організації та роботи біржі. Фінансові посередники (брокери, дилери, аналітики, консультанти) та їх функції.
3. Види біржових наказів та угод. Порядок встановлення цін на біржі.
4. Клірингові та депозитарні установи: сутність, призначення та особливості роботи.
5. Біржові індекси: сутність, методи визначення, види. Характеристика основних світових індексів та особливості українських фондових індексів.

Література: 2, 5, 10, 11, 17

Практичне заняття 15

Тема 11. Фундаментальний і технічний аналіз

Мета: Ознайомитись із методами фундаментального та технічного аналізу для оцінки фінансових активів і прийняття інвестиційних рішень.

Питання для обговорення:

1. Фундаментальний аналіз ринку цінних паперів: сутність, методи та індикатори.
2. Технічний аналіз: сутність, методи, побудова графіків (лінійні, стовпчикові, японські свічки).
3. Математичні інструменти технічного аналізу: індикатори, числа Фібоначчі, теорія хвиль Елліота.
4. Значення фундаментального і технічного аналізу для прийняття стратегічних та інвестиційних рішень.

Література: 3, 6, 9, 10, 11, 13

6. Тренінг з дисципліни

Мета тренінгу з дисципліни «Фінансовий ринок» - систематизація, узагальнення, засвоєння та закріплення знань, отриманих на лекційних і практичних заняттях; формування у студентів практичних навичок аналізу інструментів фінансового ринку, прийняття обґрунтованих інвестиційних і управлінських рішень; розвиток критичного мислення щодо функціонування валютного, фондового та ринку деривативів, оцінки фінансових ризиків, оптимізації інвестиційних стратегій та ефективного використання можливостей фінансових ринків.

Успішне проходження тренінгу сприяє посиленню практичної спрямованості у підготовці фахівців за ступенем вищої освіти «бакалавр».

Проведення тренінгу дає змогу:

- забезпечити глибоке засвоєння теоретичних знань, отриманих у процесі вивчення дисципліни «Фінансовий ринок»;
- розвинути у студентів навички прийняття інвестиційних та управлінських рішень на основі аналізу ринкових показників;
- сформувати вміння застосовувати теоретичні знання для вирішення прикладних завдань у сфері біржової торгівлі, валютних операцій та роботи з деривативами;
- сприяти розвитку здатності студентів інтерпретувати й пояснювати результати фінансового аналізу для ухвалення ефективних управлінських рішень.

Організація і порядок проведення тренінгу

1. **Вступна частина** передбачає актуалізацію теми тренінгового заняття та структурування процесу його проведення; ознайомлення студентів з метою тренінгу, його завданнями, процедурою проведення, очікуваними результатами; представлення програми тренінгу.

2. **Організаційна частина** полягає у створенні робочого настрою у колективі студентів, визначенні правил проведення тренінгового заняття, забезпечення учасників тренінгу роздатковим матеріалом.

3. **Практична частина** – студент обирає об’єкт дослідження – підприємство або фінансову установу, яка працює на одному чи кількох сегментах фінансового ринку (наприклад: експортно-імпортна компанія, інвестиційний фонд, банк, виробниче підприємство).

Детально ознайомившись із фінансовою документацією досліджуваного підприємства, студент повинен виконати наступне завдання – обґрунтувати місію, призначення та задачі структурних підрозділів з:

- грошовим ринком (залучення короткострокових ресурсів, облік векселів, кредитування).
- валютним ринком (операції з іноземною валютою, управління валютними ризиками).
- фондовим ринком (емісія та обіг акцій, облігацій, інвестиції у цінні папери).
- ринком похідних фінансових інструментів (хеджування ризиків за допомогою ф'ючерсів та опціонів).
- управлінням інвестиціями (портфельні інвестиції, диверсифікація).
- управлінням фінансовими ризиками (оцінка та мінімізація ринкових, валютних, процентних ризиків).
- антикризовим фінансовим управлінням (стратегії дій у випадку біржових чи валютних криз).

Підготовлений матеріал представити у формі презентацій. На слайдах розмістити інформацію, яка містить основні аспекти дослідження, дати оцінку роботі конкретних структурних підрозділів досліджуваного підприємства, виокремити яким чином взаємодіють між собою структурні підрозділи досліджуваного підприємства, зробити висновки

4. Підведення підсумків. Обговорюються результати виконання завдань. Обмін думками з питань, які виносились на тренінгові заняття та оцінювання результатів виконання практичного завдання максимально у 100 балів.

7. Тематика самостійної роботи студентів

Самостійна робота студентів полягає у підготовці презентаційних виступів, що оцінюються за 100-бальною шкалою і визначається як сукупність питомої ваги кожної складової:

- 80% - підготовка презентації;
- 20% - захист презентації.

Обговорюються результати виконання завдань. Обмін думками з питань, які виносились на тренінгові заняття.

Тематика презентацій:

1. Фінансовий ринок як складова фінансової системи України.
2. Держава як суб'єкт фінансового ринку.
3. Роль саморегулювних організацій у розвитку фінансового ринку України.
4. Фінансові посередники та їх вплив на розвиток фінансового ринку України.
5. Роль та значення банків на фінансовому ринку України.
6. Роль небанківських фінансових установ на фінансовому ринку України.
7. Фінансовий лізинг як джерело фінансування розвитку підприємств України
8. Інститути спільного інвестування на фінансовому ринку України. 9. Місце та роль кредитних спілок на фінансовому ринку України.
10. Роль страхових компаній на фінансовому ринку України.
11. Розвиток факторингових послуг в Україні.
12. Сутність та роль інституційних інвесторів на фінансовому ринку України.
13. Роль недержавних пенсійних фондів на фінансовому ринку України
14. Розвиток інфраструктури фінансового ринку України.
15. Доходи населення як чинник розвитку системи недержавного пенсійного забезпечення.
16. Валютний ринок України: сучасний стан, проблеми та шляхи їх вирішення.
17. Валютне регулювання та діяльність НБУ на валютному ринку.
18. Міжнародний валютний ринок і його вплив на розвиток валютного ринку України.
19. Особливості функціонування міжбанківського ринку позикового капіталу в Україні.
20. Перспективи розвитку ринку похідних фінансових інструментів в Україні.
21. Розвиток хеджування на фінансовому ринку України.

22. Роль і значення міжнародного кредитування для економіки України.
23. Організація та функціонування ф'ючерсного ринку України.
24. Проблеми функціонування біржового сегменту ринку цінних паперів України.
25. Акціонерні товариства як суб'єкти ринку цінних паперів.
26. Професійна діяльність на ринку цінних паперів України: сучасний стан та перспективи розвитку.
27. Становлення та розвиток організаторів торгівлі цінними паперами в Україні.
28. Місце ринку цінних паперів на фінансовому ринку України.
29. Перспективи використання досвіду функціонування фондових бірж країн з розвинутою економікою в Україні.
30. Індекси та рейтинги на фондовому ринку України

8. Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

У процесі вивчення дисципліни “Фінансовий ринок” використовуються наступні засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання:

- поточне опитування, тестування;
- презентації результатів виконаних завдань;
- оцінювання результатів модульної контрольної роботи;
- оцінювання результатів самостійної роботи;
- оцінювання результатів тренінгу;
- наукова дискусія
- інші види індивідуальних та групових завдань
- екзамен

9. Критерії, форми поточного та підсумкового контролю

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) з дисципліни “Фінансовий ринок” визначається як середньозважена величина, залежно від питомої ваги кожної складової залікового кредиту:

Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3	Модуль 4	Модуль 5
10 %	10 %	10 %	10 %	5%	15%	40%
Поточне оцінювання	Модульний контроль 1	Поточне оцінювання	Модульний контроль 2	Тренінг	Самостійна робота	Екзамен
Оцінюється як середнє арифметичне з оцінок, отриманих по 5 темах	Підсумкова модульна контрольна робота по 1-5 темах Теоретичні питання (2 питання по макс 25 балів) Гестові завдання (5 тестів по 5 бали за тест) – макс. 25 балів Задача 1 – макс. 25 балів	Оцінюється як середнє арифметичне з оцінок, отриманих по 5 темах	Підсумкова модульна контрольна робота по 6-11 темах Теоретичні питання (2 питання по макс 25 балів) Тестові завдання (5 тестів по 5 бали за тест) – макс. 25 балів Задача 1 – макс. 25 балів	Оцінюється в 100 балів	Сукупність питомої ваги кожної складової: -80% - підготовка презентації; -20% - захист презентації.	Теоретичне питання – макс 20 балів Гестові завдання (10 тестів по 3 бали за тест) – макс. 30 балів Задача 1 – макс. 25 балів Задача. 2 – макс. 25 балів

Поточне опитування під час заняття:

90–100 балів – у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань;

75–89 балів – достатньо повно володіє навчальним матеріалом, але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки;

65–74 бали – в цілому володіє навчальним матеріалом та викладає його основний

зміст, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки;

60–64 бали – не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, фрагментарно (без аргументації та обґрунтування) його викладає, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань, допускаючи при цьому суттєві неточності;

1–59 балів – не володіє навчальним матеріалом, не розкриває зміст теоретичних питань.

Підсумкова оцінка за поточне опитування кожного модуля визначається як середнє арифметичне оцінок, отриманих під час занять в межах кожного модуля.

Тренінг:

90–100 балів – у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його використовує під час виконання завдань тренінгу, виявляє творчий підхід до виконання завдань;

75–89 балів – достатньо повно володіє навчальним матеріалом, але при виконанні окремих завдань тренінгу не вистачає достатньої глибини та аргументації його використання, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки, загалом виявляє творчий підхід до виконання завдань;

65–74 бали – в цілому володіє навчальним матеріалом та загалом його використовує при виконанні завдань тренінгу, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, допускаючи при цьому суттєві неточності та помилки, в окремих моментах виявляє творчий підхід до виконання завдань;

60–64 бали – не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, фрагментарно (без аргументації та обґрунтування) його використовує, недостатньо розкриває зміст завдань тренінгу, допускаючи при цьому суттєві неточності, не виявляє творчого підходу до виконання завдань;

1–59 – не володіє навчальним матеріалом, не розкриває зміст завдань тренінгу, не бере участі у колективних завданнях під час проведення тренінгу.

Самостійна робота:

90–100 балів – зміст самостійної роботи повністю відповідає встановленим вимогам, містить елементи самостійного дослідження, свідчить про високий рівень опанування навчального матеріалу, студент на високому рівні виявляє творчий підхід до виконання завдань;

75–89 балів – зміст самостійної роботи в основному відповідає встановленим вимогам, можуть бути несуттєві недопрацювання за окремими завданнями, свідчить про належний рівень опанування навчального матеріалу, студент належно виявляє творчий підхід до виконання завдань;

60–74 балів – поставлені завдання виконані на недостатньому рівні; наведені авторські напрацювання є загальними і слабо обґрунтованими, свідчать про недостатній рівень опанування навчального матеріалу; студент припускається значних помилок у виконанні завдань, в окремих моментах виявляє творчий підхід до виконання завдань;

1–59 балів – завдання практично не виконані; відсутні авторські напрацювання; грубі помилки у вирішенні завдань роботи, що свідчать про низький рівень опанування навчального матеріалу; студент не виявляє творчого підходу до виконання завдань.

Модульна робота – види контролю, при яких засвоєння студентом теоретичного та практичного матеріалу оцінюється від 0 до 100 балів як сума балів за виконані завдання.

Екзаменаційний білет складається із:

тестів: 5 тестів, за правильну відповідь на кожен із яких студент може отримати 5 балів, що в підсумку дає максимально 25 балів;

5 балів – за тест надано правильну відповідь.

практичних завдань: 1 завдання, за розв'язання студент може отримати від 0 до 25 балів;

15–25 балів – у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, правильно розв'язує практичне завдання і інтерпретує отримані результати, демонструє самостійність виконання.

5–14 балів – у достатньому обсязі володіє навчальним матеріалом, правильно

розв'язує практичне завдання, але на додаткові контрольні запитання відсутня повна відповідь, допускає несуттєві неточності та фрагментарно (без аргументації) інтерпретує отримані результати, демонструє самостійність виконання.

1–4 балів – не в повному обсязі володіє матеріалом, фрагментарно розв'язує практичне завдання, допускає суттєві неточності, поверхнево його викладає, недостатньо розкриває зміст поставлених питань.

теоретичного питання: 2 теоретичних питання, за відповідь на кожне питання, студент може отримати від 0 до 25 балів, що в підсумку дає максимально 50 балів

15–25 балів – у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, всебічно, самостійно та аргументовано його викладає під час відповіді, глибоко та всебічно розкриває зміст завдання.

1–14 балів – в цілому володіє навчальним матеріалом, але не в повному обсязі, фрагментарно (без аргументації та обґрунтування) його викладає, недостатньо розкриває зміст завдання, допускаючи при цьому суттєві неточності, відповіді на запитання нечіткі.

Екзамен – види контролю, при яких засвоєння студентом теоретичного та практичного матеріалу оцінюється від 0 до 100 балів як сума балів за виконані завдання.

Екзаменаційний білет складається із:

тестів: 10 тестів, за правильну відповідь на кожен із яких студент може отримати 3 бали, що в підсумку дає максимально 30 балів;

3 бали – на тест надано правильну відповідь.

практичних завдань: 2 задачі, за розв'язання кожної із яких студент може отримати від 0 до 25 балів, що в підсумку дає максимально 50 балів;

15–25 балів – у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, правильно розв'язує практичне завдання і інтерпретує отримані результати, демонструє самостійність виконання.

5–14 балів – у достатньому обсязі володіє навчальним матеріалом, правильно розв'язує практичне завдання, але на додаткові контрольні запитання відсутня повна відповідь, допускає несуттєві неточності та фрагментарно (без аргументації) інтерпретує отримані результати, демонструє самостійність виконання.

1–4 балів – не в повному обсязі володіє матеріалом, фрагментарно розв'язує практичне завдання, допускає суттєві неточності, поверхнево його викладає, недостатньо розкриває зміст поставлених питань.

теоретичного питання: 1 теоретичне питання, за відповідь на яке студент може отримати від 0 до 20 балів.

10–20 балів – у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, всебічно, самостійно та аргументовано його викладає під час відповіді, глибоко та всебічно розкриває зміст завдання.

1–9 балів – в цілому володіє навчальним матеріалом, але не в повному обсязі, фрагментарно (без аргументації та обґрунтування) його викладає, недостатньо розкриває зміст завдання, допускаючи при цьому суттєві неточності, відповіді на запитання нечіткі.

Шкала оцінювання:

За шкалою Університету	За національною шкалою	За шкалою ECTS
90-100	відмінно	A (відмінно)
85-89	добре	B (дуже добре)
75-84		C (добре)
65-74	задовільно	D (задовільно)
60-64		E (достатньо)
35-59	незадовільно	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)
1-34		F (незадовільно з обов'язковим повторним курсом)

10. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких

передбачає навчальна дисципліна

№	Найменування	Номер теми
1.	Мультимедійний проектор	1-11
2.	Зображення: Dynamic, Cinema, Presentation, sRGB, Blackboard.	1-11
3	Екран проекційний.	1-11
4	Комунікаційне забезпечення (Internet Explorer, Opera, Google Chrome, Firefox)	1-11
6	Наявність доступу до мережі Інтернет	1-11
7	Комунікаційне програмне забезпечення (Zoom) для проведення занять у режимі он-лайн (за необхідності)	1-11
8	Комунікаційна навчальна платформа (Moodle) для організації дистанційного навчання (за необхідності)	1-11
9	Програмне забезпечення: ОС Windows	1-11
10.	Інструменти Microsoft Office (Word; Excel; PowerPoint тощо)	1-11

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

1. Брегеда О. Розвиток небанків у світі та в Україні. Бізнес Інформ. 2024. № 8. С. 357–364.
2. Бражник Л.В. Фінансовий ринок: навч. посіб. Полтава: ПДАУ, 2023. 130 с.
3. Балицька М. В., Бровенко К. С. Фінансові технології як драйвер розвитку фінансових ринків. *Економічна наука. Інвестиції: практика та досвід*. 2021. № 9. С. 59–65.
4. Борисюк О., Матвійчук Н., Хмелярська Л. Особливості розвитку фінансового ринку України в роки війни. *Економіка і суспільство*. 2024. № 60.
5. Гасій О., Скорба О., Рошко Н. Вплив інтернет-банкінгу та мобільних додатків на зручність та доступність банківських послуг для клієнтів в Україні. *Економіка та суспільство*. 2024. № 59.
6. Кравчук Н., Луцишин О. Фінансовий ринок України під час війни: реалії функціонування. *Світ фінансів*. 2022. № 4 (73). С. 112–128.
7. Корицька О., Кухта І. Диджиталізація банків України: сучасні тренди та перспективи. *Економіка та суспільство*. 2024. № 67.
8. Крупка А., Пиріг Г. Фондові біржі у розвитку фінансового сектору країни: теоретико-прикладні аспекти. *Економічний аналіз*. 2023. Том 33. № 4. С. 156-163.
9. Лапішко З.Я., Євтух Л.Б. Перспективи діяльності фінансових супермаркетів в умовах цифрової трансформації в Україні. *Економіка та суспільство*. 2022. № 40.
10. Марценюк О.В., Руда О.Л. Діяльність страхових компаній в умовах воєнного стану та їх роль у післявоєнному відновленні України. *Економіка, фінанси, менеджмент: актуальні питання науки і практики*. 2024. № 1 (67). С. 7-23.
11. Мирошніченко Г., Семенова Д., Мирошніченко І. Аналітичний огляд біржового ринку України. *Економіка та суспільство*. 2022. № 42.
12. Мартинов Д.В. Антикризовий менеджмент в банках України в умовах невизначеності. Проблеми сучасних трансформацій. Серія: економіка та управління. 2024. № 11.
13. Нечипоренко А. В. Діяльність банківських установ на фінансовому ринку України. *Економічний вісник університету*. 2023. № 58. С. 46–53.
14. Поляк-Свергун М.М. Фінансові посередники на ринку банківських послуг. Матеріали науково-теоретичної конференції «Advanced discoveries of modern science: experience, approaches and innovations». 2023. С. 30-37.
15. Поляк-Свергун М.М. Роль фінансового інжинірингу в інноваційному розвитку фондового ринку. *Наукові перспективи*. № 8 (62). 2025. С. 744-752
16. Поляк-Свергун М.М., Сучасні підходи до регулювання та стабілізації фондового ринку. *Сталий розвиток економіки* № 5 (56) 2025 р.
17. Рамський А.Ю., Жукова Ю.М., Обушний С.М. Ринок цінних паперів у питаннях та відповідях : навч. посіб. К. : Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2021. 228 с.

18. Слав'юк Н. Р., Глущенко С. В. Ринок фінансових послуг : навч. посіб. К. : НаУКМА, 2022. 206 с. Іванівський А. Й. Адміністрування публічних фінансів : навч.-метод. посіб. Одеса : Гельветика, 2022. 123 с.
19. Сохацька О.М., Панасюк В.М., Роговська -Іщук І.В., Вінницький С.І. Фундаментальний та технічний аналізи міжнародних ринків. Тернопіль: ЗУНУ, 2022. 309 с.
20. Татарин Н., Половко Д. Фінансовий ринок України: аналіз сучасного стану, загрози, проблеми та пер-спективи. *Галицький економічний вісник*. 2023. № 4 (83).
21. Фінансовий ринок: навч. посібн. / Н. В. Трусова, С. А. Нестеренко, І. Є. Якушева та ін. Мелітополь: Видавничий будинок ММД, 2021. 236 с..
22. Фінансовий ринок: навч. посіб. / Н. В. Трусова, С. А. Нестеренко, І. Є. Якушева та ін. Мелітополь: Видавничий будинок ММД, 2021. 236 с.
23. Didenko I., Hammadi H. Demand Forecast, Supply and Equilibrium Price on the Deposit Market: *Methodology and Experience of Ukraine. Financial Markets, Institutions and Risks*. № 1(3). Р. 34-43. DOI: [http://doi.org/10.21272/fmir.1\(3\).34-43.2017](http://doi.org/10.21272/fmir.1(3).34-43.2017)
24. Jastra Ilic. Finanso «Digital Payments in Europe to Surpass \$802bn Transaction Value This Year». Senast uppdaterat: april 21, 2022. URL: <https://finanso.se/digital-payments-in-europe-to-surpass-802bntransaction-value-this-year/>
25. Julija A. Fortunly «These Fintech Statistics Show an Industry on the Rise». February 11, 2022. URL: <https://fortunly.com/statistics/fintech-statistics/>
26. Tkachenko N., Kovalenko Y., Bohrinovtseva L. New Methods in Assessing the Risks and Solvency of Insurance Companies. *Journal of Eastern Europe Research in Business and Economics*. 2022. Vol. 2022 (2022). URL: <https://ibimapublishing.com/articles/JEERBE/2022/765785/765785.pdf>

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. Офіційний сайт Державної служби статистики України. URL: <https://www.ukrstat.gov.ua/>
2. Офіційний сайт Міністерства фінансів України. URL: <https://mof.gov.ua/uk>
3. Офіційний сайт Національного банку України. URL: <https://bank.gov.ua/>
4. Офіційний сайт Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку. URL: <https://www.nssmc.gov.ua/>
5. Офіційний сайт Міністерства фінансів України. URL: <https://www.minfin.gov.ua>